

Г. Б. б
260

О БУЏЕТУ

ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

ИЗВЕШТАЈ

КОЈИ СУ ОДБОРУ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

ПОДНЕЛИ

Дан. А. Живаљевић

И

Др. М. Јовановић

ОДБОРНИЦИ

БЕОГРАД

Штампарија „Св. Сава“, М. Жекића и М. Бођанског
Бука Караџића ул. бр. 22 и 24.

1910.

J. B. 6
260

ID=50071055

Лука Ћеловић
БЕОГРАД

Luka Celović
BEOGRAD

О БУЏЕТУ

ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

УНИВ. БИБЛИОТЕКА

И Бр. 45771

ИЗВЕШТАЈ

КОЈИ СУ ОДБОРУ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

ПОДНЕЛИ

Дан. А. Живаљевић

И

Др. М. Јовановић

ОДБОРНИЦИ

БЕОГРАД

Штампарија „Св. Сава“, М. Жекића и М. Бођанског
Бука Караџића ул. бр. 22 и 24.

1910.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1100 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

Одбору Београдске Општине

Из извештаја, који је финансијско-буџетска комисија поднела о завршним рачунима за минулу 1909. годину, општински одбор имао је већ прилике да се увери, да су финансије општине београдске у доста незавидном стању. Такво финансијско стање природна је последица укупног управљања општинским пословима. У нашој општини, на жалост, врло смо далеко од смишљене управе, јер, мање више, у свима гранама њене администрације и њених одељења влада прилична несређеност, а далеко је све од каквог систематског рада, о чему ће се господа одборници доцније моћи детаљније уверити из извештаја појединих анкета.

Несређеност управљања општином и њеном имовином, као и болесно општинско финансијско стање, најбоље се огледа и у томе што ће општински одбор

претресати буџет за 1910. годину по навршетку прве половине године.

То је већ једна анормалност, која смета санирању општинских финансија. Али док овај буџет прође кроз општински одбор, док га прегледа Министар Унутрашњих Дела и док га овај пошаље на коначну ревизију и одобрење Министру Финансија, а он га врати општини, у најповољнијем случају доћи ће месец август. Значи, да ће општина у овој години финансирати по овоме буџету једва пет месеци, а за пуних седам месеци по прошло-годишњем буџету, који је био састављен на једној скроз и скроз неискреној и несолидној основи. С тога се и могло десити, да су у прошлој години приходи подбацили са близу 25 од сто.

Што буџет за 1910. годину овако касно излази пред одбор, није кривица до секције. Председништво општине, које налази, да се секције могу састајати само на његов позив, изнело је буџет пред секцију, тек у другој половини месеца маја. Друга седница држата је 3. а трећа тек 18. овог месеца. Од тада су седнице држане учестано. Ово је потребно било напоменути с тога, што се

у јавности кривица за сваки нерад у општини радо баца на секције, па је у ту погрешку, пре неки дан, ушао и један овдашњи лист, који мисли да је секција крива, што општински одбор није донео своју одлуку о предложеној позајмици, и ако то питање још није изнето пред секцију!

Ако се жели, да општина београдска среди своје финансијско стање; ако општинска управа искрено жели, да послужи интересима српске престонице — онда је свију нас света дужност, да више не допустимо, да 1. јануар затече општину без новог буџета.

Сама та околност што смо у финансијско-буџетској секцији претресали буџет за ову годину у месецу јуну, учинила је да смо морали склоп буџета оставити у главноме какав је био и у прошлој години, и ако је била жеља свију чланова секције, да се буџет изради на другој, правилнијој и прегледнијој основи. Данашњи буџет нема никаквог прегледа и дели се неправилно на два посебна буџета, измешане су партије и позиције; пола једног прихода иде као посебна партија, а друга поло-

вина као ванредан приход; у ванредне приходе уносе се редовни, а у редовне ванредни приходи. У делу расхода нема потребног прегледа, јер лични и материјални расходи нису груписани по одељењима. Све то за ову годину — осем што смо оба буџета спојили у један — није било могуће преиначити, јер је књиговодство у књигама својим већ отворило партије прихода и расхода какве су у буџету за 1909. годину. Када би се то сада преиначавало, створило би се приличан хаос у књиговодству, које се и иначе не може похвалити својом тачношћу. Књиговодство, и ако се у њему опажа напредак, још није какво треба да буде. У потврду да наведемо само два примера: На стр. 24. „Годишњака за 1905.“ годину стоји, да је у 1905. години стварно примљено од уштеда и неутрошених кредита из прошле године: 167.949·45 динара, а у прегледу стварно наплаћених прихода, које је књиговодство израдило под 10. јуном 1910. год. забележено је, да је у 1905. години примљено од уштеда из прошле године: 362.292·04 динара! У извештају, који је штампан у 24.

броју „Општинских Новина“ од 12. јуна 1910. године, и који су потписали потпредседник општине, два кмета и главни књиговођа, стоји да је за првих пет месеци ове године наплаћено на име трошарине 424.393·91 динара, а из извештаја, који смо добили од Управе трошарине, за првих пет месеци ове године наплаћено је трошарине: динара 468.208·86. — Која је сума тачна?

Немајући тачних података, а с погледом на доба године и краткоћу времена, секција је начелно решила, да за ову годину склопи буџет, који ће истина бити несистематски сређен; али који ће бар бити што реалнији. У овоме последњем нисмо постигли жељена успеха. Нисмо га постигли с тога, што чланови секције из већине нису могли према општинској управи заузети онакав положај, какав је овакво једно питање захтевало, те попуштајући и сувише председништву, одбору општинскоме пружа се предлог буџета за 1910. годину, који у себи прикрива приличан дефицит.

Дефицит није непозната ствар општини београдској. Он се готово сродно с њом, па се они одавно и нераздвојно

прате. То зло треба лечити, али како је то хронична болест, општинске управе као да су мишљења, да ту не треба никаквог другог лека, осем оног из радикалне рецептуре — зајам!

Далеко би нас одвело, када бисмо узели да прегледамо буџете општинске од старијих година; али вреди узети у обзир један период, који је чисто радикални, и у коме није било никакве сметње; није било никога, на кога би се могла свалити кривица, јер су радикализму у општини биле слободне руке. То је раздобље од 1903.—1909. године, закључно.

Буџет прихода за 1903. годину предвидео је прихода 3,109.868·23 динара, а стварно је наплаћено 2,475.319·90 динара. Дакле, приходи су подбацили са 634.548·33 динара. Али буџет за 1903. годину није био потпуно радикалски. Њему је у неколико кумовала „реакција“, док је буџет за 1904. годину чисто и пунокрвно радикалско чедо. Њега је израдио гро неподељене радикалне демократије. Ту је био г. Главинић, ту г. Вуловић, г. Д-р Лаза Пачу, г. Давид Симић и многа друга велика

и мала радикалска господа. Они су били предложили буџет прихода од динара 7,747.263·40, очекујући вишак од 124.960 динара. Да би провија била што потпунија, приходи општине београдске у 1904. г. стварно су дали: 2,737.996·10 динара.

Буџет за 1905. годину, без зајма, био предвиђен је у суми од 3,511.794·75 динара а стварно је примљено: динара 3,022.328·91. Мање је наплаћено: динара 489.465·84, али се тај мањак повећава са још 362.292·04 динара, колико је у тој години утрошено из уштеда ранијих година.

Ни 1906. година није прошла без мањка у приходима. По буџету за ту годину, предвиђено је прихода, без зајма: 3,697.985·75 динара, а стварно је наплаћено: 3,149.582·32 динара, дакле мање за 548.403·43 динара. Ту суму треба повећати са 328.464·58 динара, колико је у приход унето уштеде на расходима из 1905. године.

У 1907. години, предвиђено је буџетом, опет без зајма, прихода: динара 3,894.601·55, а стварно је примљено: 3,309.774·48 динара. Значи, да је мање

наплаћено : 585.827·07 динара. — Уштеда по буџету за 1906. годину није било, нити се она у даљим годинама појављује, али је у овој години примљено од зајма: 1,435.691·17 динара, а потрошено је: 2,844.515·18 динара!

1908. година у погледу наплате прихода гора је од 1907. г. За 1908. г. предвиђено је прихода по буџету, без зајма: 3,934.154·60 динара а стварно је примљено : 2.975.384·13 динара, односно мање је примљено : 976 769·47 динара.

У 1909. години, буџетом је предвиђено без зајма, прихода : 4,046.667·20 динара, а стварно је наплаћено : динара 3,047.030·66. Мање је дакле наплаћено: 999.636·54 динара.

Као што се види, мањак у приходима расте у оној истој сразмери, у којој и сам буџет расте. Најгоре су 1908. и 1909. година, јер је у њима било најјаче подбацивање. Од 1903. године ни једне године приходи општински нису допрли до 3,100.000 динара. Значи, да са толиком сумом треба и оперисати, очекујући постепени прираштај општинских прихода оваквих, какви су они данас. Па ипак је већина финан-

сијско-буџетске секције, буџет за 1910. годину утврдила у суми од 3,878.996 динара, без зајма. Хоће ли се моћи наплатити предвиђена сума? — Тешко је и претпоставити, камо ли у то веровати. Противно нам речито говоре минулих седам година, а и приходи за протеклих пет месеци у овој години не дају нам никакве добре наде. До краја месеца маја ове године, као што тврди извештај општинског књиговодства, објављен у 24. бр. „Општинских Новина“, у колико је тачан, наплаћено је свију прихода, без трошарине: 557.773·46 динара, док је за то исто време у 1909. години наплаћено: 558.419·35 динара. Тај мали мањак утврђује нам веровање, да ова година, у наплати општинских прихода, неће бити боља од прошле године!

Са приходом од трошарине за првих пет месеци ове године, такође не иде најбоље. По извештају, добивеном од Управе трошарине, до краја месеца маја свега је наплаћено трошарине: динара 468.208·86, а за то исто време у 1909. години наплаћено је 471.593·17 динара. Дакле, у овој год. наплаћено је 3.384·31 динара мање, па је ипак у овој години

предвиђено прихода од трошарине: динара 1,453.385, односно 133.881·01 динара више, него што је стварно наплаћено у 1909. години.

Већина у финансијско-буџетској секцији није о томе водила довољно рачуна, и она је по неке приходе од трошарине растезала до максимума њихове еластичности. Примера ради, поменућемо да је у буџет за 1910. годину унето прихода од трошарине на ракију: динара 190.000, т. ј. 20.000 динара више, него што је било предвиђено буџетом за 1909. годину. Међу тим, за првих пет месеци ове године трошарина на ракију подбацила је, према прошлој години, за 30,684·95 динара!

У предлогу буџета за 1910. годину налази се још једна позиција, која у себи крије доста велики дефицит, и која је до сада редовно реметила баланс буџетски. Та је позиција: од продаје плацева и зграда од регулационог фонда. Општински суд хтео је за ову годину да предвиди од тога прихода 600.000 динара али када је наишао на општу опозицију секције, по пристанку већине, спустио је на 300.000 динара. Ми смо

били противни и тој цифри, јер смо потпуно убеђени, да се она не може примити. Продати имања за 300.000 динара, апсолутно је немогуће у овој години, економски доста слабој, и у којој се приватна имања нуде по ниску цену и са дугом код Управе Фондова, па ипак немају купаца. Да се предложена сума не да постићи, нека посведоче и раније године. Од продаје имања регулационога фонда, примљено је:

У 1903. години	.	.	11.102·92	дин.
„ 1904.	„	.	148.048·08	„
„ 1905.	„	.	60.422·81	„
„ 1906.	„	.	139.675·72	„
„ 1907.	„	.	132.949·19	„
„ 1908.	„	.	24.911·97	„
„ 1909.	„	.	48.408·02	„

Ни једна година, дакле, није дала ни 150.000 динара.

Са имањима регулационог фонда, заиста је тешко. Општина мора да врши регулацију Београда, а за то мора и да троши. Али она у томе, као и у опште, нема никаквога плана. Она купује на парче, а њени издатци на регулацију никако се не поклапају са продајом непотребних јој имања. Што је пак најгоре,

она редовно скупље купује, него што продаје. И због саме канализације општина мора да откупљује поједина имања, јер због нерегулисаних и непросечених пројектованих улица, не може се извршити канализациона мрежа. Ово питање, дакле, захтева озбиљну пажњу, и наше је мишљење, када су обе радикалне групе већ изгласале зајам, да се из тога зајма, када он буде закључен, одвоји извесна сума новца и образује истински регулациони фонд, из кога би се куповала имања, потребна за регулацију Београда, а у који би се уносиле и све суме примљене од кирије и продаје имања тога фонда. Само на тај начин, и ако се буде са утврђеним планом вршила регулација, Београд ће се моћи и правилно и сразмерно брзо регулисати.

У предлогу буџета за 1910. годину предвиђено је: на име ванредних прихода 109.612·29 динара. Та је сума претерана, и она се неће моћи наплатити, јер је за првих пет месеци ове године на име ванредних прихода наплаћено свега: 14.324·95 динара, док је у про-

шлој години за исто време наплаћено: 31.785·53 динара.

Исто је тако и приход од кланице предвиђен много већи, него што се може очекивати, упоређујући га са приходом за првих пет месеци ове године.

Има још једна позиција у приходима, која је доста сумњива за ову годину. Та је сума од 162.000 динара, колико је предвиђено од такса за везу са уличним каналима и од употребе канала. Ту нам сумњу изазива и сама објава општинскога суда од 17. овога месеца КБр. 691, којом је остављен рок за спајање канала до краја ове године.

Како се натезало са приходима за ову годину, нека потврди и ово. Општина има код Управе Фондова два своја фонда: један у износу од 18.484 динара за подизање општинске куће, а други од 8.730 динара за зидање школа. И један и други фонд сада ће се потрошити, јер су у овогодишњи буџет унети као ванредни приходи! Налазимо да је то не само неправилно, него и да је грешно машати се за фондове. Сама та околност, што је општина доведена дотле да меће руку и на своје фондове,

да би њима подмирила своје редовне издатке, најбоље карактерише стање финансија општине београдске!

Ако се кубурило са приходима, и чепркало где се може изнаћи још која стотина динара, да би се увеличали приходи, два пута теже је било са расходима. Они су у први мах били предвиђени у суми од 4,123.414 динара. С тога је расходе требало редуцирати, да би се поклопили са приходима. Ствар није била лака и почело се брисати где год се могло; али онде, где се могло највише уштедети — на личним издатцима, наилазили смо на највећу опозицију од стране општинске управе. Персонал општине београдске данас је необично велики, и он гута главни део општинских прихода, тако да на стварне потребе Београда, његовога преуређења, унапређења и улепшавања, готово ништа не остаје.

Четвртина буџета општинског за 1910. годину, иде на отплату и интерес (600.000 динара) зајма од 10,000.000 динара код Управе Фондова; на исплату неисплаћених рачуна и утрошених де-

позита у прошлој години (дин. 300.000);
и на ноћне стражаре (динара 100.000).

Од осталих 2,878.996 динара, пред-
виђа се у овој години:

70.000 динара на калдрмисање бео-
градских улица;

130.000 динара на осветлење; и

95.000 динара на чишћење и по-
ливање улица.

То је све што Београђани добијају
од општине за толике њихове издатке
за воду, за трошарину и за друге по-
средне порезе. Све то што они добијају
равно је нули, као што ни оно што су
добили за последњих седам година од
(1903.—1909.) не стоји ни у каквој сраз-
мери са сумом од 28,357.828·98 динара,
колико је за то време општина београд-
ска потрошила!

Не треба се ни варати, ни обмањи-
вати. Истини треба у очи загледати.
Финансијско стање општине београдске
врло је јадно, и из године у годину све
је теже и несносније. Пређашњи пред-
седник општине, г. В. Н. Вуловић, у
својој експозеу о новоме општинском
зајму, на стр. 43. вели, да су општински
приходи недовољни за подмирење општин-

ских потреба. То већ свако увиђа ко поле познаје управљање са општином београдском; али ће се ретко ко сложити са г. Вуловићем, да је томе злу лек у новоме, великоме зајму, који је под управом г. Вуловића већ био нагрижен, и који се данас у велике грицка, и ако још није закључен. Због тога се и предлажу позајмице, јер не може да се сачека закључивање првога дела зајма од 15,000.000 динара, не водећи ни мало рачуна о томе, да ће ова позајмица врло несрећно утицати на саму емисију зајма.

Зајмови, како их општина београдска закључује, не само да нису лек за њене поремећене финансије, него их погоршавају. Место да се приступи озбиљној и свестраној реформи целокупне општинске службе; место да се реорганишу, и на другој, правилнијој основи заснују општински приходи, и појача њихова контрола, прибегава се зајмовима под фирмом великих и неодложних општинских радова, и ако су се из зајма од 10,000.000 динара вршили лични издатци, као што се на рачун још не закљученог зајма од 40,000.000 динара

већ исплаћује персонал у одељењу за канализацију и кеј.

Док се не добије зајам, зна се на широко и на дугачко причати о потребама Београда, и о реформама у општини београдској, а чим се зајам оствари, све се ућути и приступи се — не раду, него ранијој индолентности. Све се остави да иде по староме, јер новаца има, а док буде било новаца, дотле ће општина београдска бити прибежиште партизанима; она ће моћи давати велике и незаслужене плате; она ће моћи стварати синекуре својим партизанима са добрим платама. Одатле је и потекао данашњи врло велики и непотребан број општинских чиновника. С тога је општинска служба и децентралисана. Међу појединим одсецима нема никакве органске везе; али за то свако одељење има свога шефа, а сваки шеф свога помоћника. Ту је маса некаквог непотребног персонала, који се разним именима назива, а уз њих опет иде читава војска контролора, њихових помоћника и фигураната!

Све то терети општинску касу, а служба се не врши. Поред главног бла-

гајника, готово свако одељење има благајника, а поред њих има још других благајника, који се другчијим називима презивају. Један наплаћује приходе до 10 динара; други преко 10 динара; трећи таксу за уверења; четврти статистичку таксу и тако даље. У општини има благајника, који годишње наплате око 600 динара прихода, а плата им је годишња 1800 динара. Главни благајник, по уговору, има, поред плате, и 1000 динара годишњег додатка као гробљански благајник, а у буџету фигурише и посебан гробљански благајник са 1440 динара годишње плате.

Растурени општински приходи, без икакве контроле од стране општинскога суда, јер је сва контрола остављена државним рачуноиспитачима—не пружају онолико, колико би требало и не стоје ни у каквој сразмери за развијањем самога Београда.

Општина београдска има доста свога непокретнога имања, које се, без водова и канализације, може рачунати на 15 милиона динара. Од толиког имања, општина једва да има 120—150.000 динара прихода. Да, али општина бео-

градска нема ни тачнога списка својих имања. Она има катастарско одељење које већ постоји шест година, и које општину кошта годишње око 100.000 динара, а то одељење још није стигло да омеђи, премери и убаштини општину. Није чудо, што општинска имања грабе приватна лица, па и сама држава!

Док приватна имања у Београду скачу у цени, општинска имања систематски доносе све мање прихода. Ни томе се није чудити. Довољно је обићи сва општинска имања, па да се види, да су то најзапуштенија и најпорабоћенија имања, и ако у општинском буџету фигурише сума на одржавање и оправке тих имања.

Када би се, не рационално, него иоле паметније експлоатисала општинска имања, она би могла доносити пола милиона динара прихода.

Као што смо већ напоменули, најглавнији је општински приход — трошарина. Трошарина је, по закону, установљена, да се њеним приходима изврше сви они радови, „који би за здравље становника били нужни“, и она треба да послужи као подлога зајмовима. Међу

тим, противно чл. 5. закона о трошарини, општина приходе од трошарине троши на своје редовне издатке (плате, канцеларијске потребе и друго). Али трошарина, тај врло тежак и неоправдан намет, општини не пружа оне приходе, које би с правом требала да очекује. Док државна трошарина, из године у годину, доноси све веће приходе, општинска трошарина, чија је режија два пут скупља од државне — просто се скаменила, па никако не иде напред, него зна чак и да иде у назад. Шта томе може бити узрок? — Ништа друго већ слабо вршење трошаринске службе и никаква контрола. Један је једини трошарински објекат, који стално расте. То је пиво. Да, али трошарину на пиво наплаћују државни органи!

Већ сама та појава утврђује, да и трошаринска служба захтева основну измену. У осталом трошарина оваква, каква је, и која осетно погађа сиромашнији део грађанства, не сме даље остати, јер она у исто време спутава и општинске финансије. Трошарина се мора укинути на све животне намирнице и на

све предмете, потребне за живот, као што је гориво и друго.

Општинске управе, и садања и ранија, а тако исто и већина општинскога одбора, реформу трошарине везују за специјалан закон о општини београдској. Такво мишљење са свим је погрешно. Реформа општинске трошарине и њено комбиновање са прирезом, не треба да чека специјалан закон, који се неће скоро донети. Неће се донети с тога што радикалске већине у Народној Скупштини нису ни најмање расположене према Београду. Место да, по примеру других културних народа, потпомажу престоничку општину, на сваком јој кораку стварају непријатности и наваљују јој непотребне издатке.

Да не помињемо како је општини београдској наметнуто, да плаћа кирије за полицију, а за пореско одељење: кирију и послугу, и порезницима и пореским помоћницима да даје станарину, довољно је констатовати неколико факата, која најбоље илуструју расположење радикалских скупштина и влада према београдској општини.

Општини београдској натурено је да даје држави 100.000 динара за ноћне стражаре, и ако Београђани, по закону о јавној безбедности, плаћају, уз порез, $4\frac{1}{2}\%$ приреза за јавну безбедност.

У 1904. години Министар Финансија уредбом о калдрмини, одузео је општини београдској приход од калдрмине, који годишње износи 150 до 180 хиљада динара. Тим приходом, који припада Београду, калдрмишу се калдрме појединих вароши у унутрашњости, и тиме се подржавају партизански интереси, радикалима наклоњених општинских управа. И ни једна општинска управа до сада ништа није предузела, да влада врати општини београдској тај њен приход, и ако је до скоро на министарској столици седео данашњи председник општине београдске, а данас седи на министарској столици дојучерашњи председник општине!

Место да се приход од калдрмине врати Београду, новим законом о јавним сувоземним путовима, Београђанима се намеће нов терет по два динара с главе на главу и прирез, који не може бити

мањи од 10% непосредног пореза за грађење и одржавање државних друмова.

У почетку прошле године, Народна Скупштина укинула је чл. 37. грађевинског закона за варош Београд, по коме су се нове зграде у Београду ослободжавале од плаћања пореза за 10 односно 5 година. Тим је законом пресечено развијање Београда и од тада се ретко и подижу нове зграде.

Да наведемо још један пример. У „Одјеку“ од 29. априла о. г. штампана је ова белешка: „Довршење ове зграде (друге београдске гимназије) за мало није пропало. Нека г. г. народни посланици из унутрашњости Србије били су противни подизању ове зграде о трошку државе, те с тога су јуче устали противу ове позиције. Благодаревши енергичности г. Министра Просвете ова лепа културна установа биће ускоро довршена“.

Па зар се може очекивати, да ће такви људи изгласати за општину београдску специјалан закон, којим би се Београду дало ширег полета, више слободе и самоуправе?! — Али, ако се не може добити посебан закон за општину београдску, могло би се издејствовати

укидање последњег става чл. 35. закона о окружним, среским и општинским буџетима. То би се ваљда лако дало постићи, јер изгледа да о томе закону више нико не води рачуна, па ни сама највиша административна власт — Државни Савет, чим је, противно друге ставу чл. 24. тога закона, одобрио неправилну зборску одлуку о новоме великоме зајму општине београдске. Том малом законском изменом постигла би се реформа општинских финансија, а терети општински били би правилније распоређени на њене грађане, према њиховој имућности.

И без новог, посебнога закона, могу се, дакле, извести многе и знатне реформе у општини београдској. Ни данашњи закон о општинама ништа не смета, да општина, ради обезбеде прихода од такса заведе општинске марке за наплату свију такса, на које има права по закону о таксама, јер је наплата тих такса данас испод сваке критике, и без икакве контроле. Исто је тако од неопходне потребе, да се за наплату извесних објеката трошарине, заведу општинске трошаринске марке, као што их има држава.

Поред тога, требало би издати под закуп велику пијацу, цветни трг и општинске кантаре, јер је режија за све то велика, а неоспорна је истина, да је Друштво за улепшавање Врачара, имало више чистога прихода од цветнога трга, него што га има општина.

Када би се још пооптрила контрола над свима приходима, када би се реорганизовала и благајничка служба, општински приходи знатно би се повећали. Али повећавањем прихода не значи да би се поправиле општинске финансије. Без смишљенога рада, без паметне штедње и без основне реформе целокупне општинске службе, општинске финансије биће увек разривене, па ма колики приходи били.

Извести реформу целе општинске службе, редуцирати персонал, отрести се предрасуда, раскрстити са партизанским чиновништвом, и заменити га спремијим и способнијим — знамо да није лака ствар, као што верујемо да данашња општинска управа нема за то подобности. И ако је она од скоро, није нова за општину београдску. Њен ранији рад не пружа никакве гаранције, да ће од

сада друкчије ићи послови у општини и да ће општинској управи стваран рад били пречи од партизанства. Први управин корак на томе путу, утврдио нас је у своме мишљењу. Упражњена су оба секретарска места у општини. Место да се конкурсом потраже два спремна, и искуством богата човека за те положаје, јер су секретари душа целе општинске администрације; они морају у својим рукама да држе конце целокупне унутарње организације; они морају да деле рад и овоме дају директиву — место да се, дакле, потраже људи, који ће са разумевањем моћи отправљати све те послове — две радикалне групе, које састављају општинску управу, споразумеле су се, да та два места поделе двојици својих партизана. Општинска управа већ је одбору предложила једно лице, које, и ако је свршени правник, ући ће у њему непознату околину, и он ће у општини морати учити, не само општинску, него административну службу у опште.

Док се год у једној општини тако ради, у њој ће и даље ићи онако како

је и до сада ишло, а њени ће грађани у њу са неповерењем гледати.

На завршетку овога нашега извештаја треба још да напоменемо, да се не слажемо, што је у предлог буџета за 1910. годину унета и једна сума на име интереса на позајмицу на рачун новог зајма. И ако је збор грађана донео начелну одлуку о зајму од дин. 40,000.000 ефективних, он није дао право општини на позајмице, и док год одбор општински о предложеној позајмици не донесе своје решење, у буџет се не може уносити интерес за ту позајмицу.

Исто смо тако противни, да се персонал за канализацију и кеј исплаћује из зајма. Зајам, и кад се закључи, мора се трошити на оно зашто је намењен, а не и на личне издатке.

И ако смо казали, да је предложени буџет за 1910. годину фиктиван; и ако смо утврдили да приходи неће донети онолико колико се предвиђа: и ако у буџету има издатака са којима се не слажемо; и ако он није израђен на правилној основи; и ако у њему није спроведено начело штедње — ипак, с обзиром на доба године у коме смо, и с обзиром

да би поновно расматрање овога буџета још више удаљило његово коначно одобрење, а док се овај буџет не одобри, општинска управа има права да троши по буџету за 1909. годину, који је знатно гори од предложенога, као и да би се од два зла изабрало мање, нама је част предложити одбору, да изволи примити предложени пројекат буџета за 1910. годину, али само под том погодбом, да одбор општински донесе одлуку: да се одмах приступи изради буџета за 1911. годину, како би он био готов и одобрен до 31. децембра ове године.

23. јуна 1910. г. у Београду.

Дан. А. Живаљевић с. р.
Д-р М. Јовановић с. р.

